

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1301/2021
04.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца Фондација „Аћимовић“ са седиштем у Београду, коју заступа пуномоћник Славиша Николић, адвокат из ..., против тужених АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., које заступа пуномоћник Милан Дробац, адвокат из ..., ради побијања правних радњи дужника, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2478/20 од 26.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 04.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2478/20 од 26.11.2020. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ужицу П 515/20 од 18.18.2020. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужене да тужиоцу, солидарно, исплате трошкове ревизијског поступка у износу од 45.000,00 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П 515/20 од 18.08.2020. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца Фондације „Аћимовић“ према туженима АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., и утврђено да уговор о поклону оверен пред Основним судом у Ужицу под бројем Ов.3 бр. ../2013 од 12.04.2013. године, којим су ГГ и ДД своје некретнине ближе означене у изреци пресуде, у КО ... поклонили ЂЂ, правном претходнику тужених, не производи правно дејство према тужиоцу Фондацији „Аћимовић“ као повериоцу, па су тужене АА, ББ и ВВ дужне трпети да се тужилац Фондација „Аћимовић“ наплати из њихове имовине, наведених непокретности, ближе описаних у изреци пресуде, до висине тужиочевих потраживања утврђених правноснажном пресудом Вишег суда у Ужицу П 21/11 од 12.11.2011. године у износу од 935.115,50 USD умањен за износ од 41.370,00 USD што износи 893.785,50 USD са домицилном каматом почев од 23.03.2009. године па до коначне исплате, све у динарској противвредности по

средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате; обавезане су тужене да тужиоцу солидарно плате трошкове парничног поступка у износу од 551.174,80 динара, а преко досуђеног износа трошкова одбијен је захтев за трошкове поступка у износу од још 157.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2478/20 од 26.11.2020. године укинута је пресуда Основног суда у Ужицу П 515/20 од 18.08.2020. године и пресуђено тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев, обавезан тужилац да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.005.503,05 динара и одбачена жалба умешача на страни тужених ЕЕ, као недозвољена.

Против правноснажне пресуде, донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужене су поднеле одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20) па је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка, које су чланом 407. став 1. тачка 2. и тачка 3. ЗПП прописане као ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Вишег суда у Ужицу П 21/11 од 12.11.2011. године обавезани су тужени ГГ и ДД да солидарно, на име дуга, плате тужиоцу износ од 935.155,50 USD долара са домицилном каматом од 23.03.2009. године до коначне исплате и трошкове парничног поступка у износу од 836.250,00 динара.

Уговором о поклону Ов.бр. ../13 од 12.04.2013. године ГГ и ДД су своје непокретности уписане у лист непокретности број .. КО ... и .. КО ..., поклонили свом оцу, сада пок. ЂЂ, правном претходнику тужених. Пре закљученог уговора о поклону, уговором о промени оснивача, директора и преносу оснивачког улога предузећа „Аћимовић Житомлин“ ДОО Крива Река, закљученим дана 18.09.2012. године, овереним под бројем Ов. 1 бр. ../2012 између ГГ и ДД са једне стране и АА, ББ и ВВ са друге стране, у члану 3, уговорне стране су се сагласиле да повећају основни капитал предузећа уношењем неновчаног капитала у укупном износу од 13.791.240,00 динара, а које сачињавају катастарске парцеле у КО ..., ближе набројане у уговору, те су се одредбом члана 6. истог уговора сагласили да се изврши промена оснивача, уместо дотадашњих ГГ и ДД који иступају из друштва, да се као нови оснивачи у друштву упишу и ступе АА, ББ и ВВ. Правноснажном пресудом Вишег суда у Ужицу П 1/15 од 20.03.2015. године, утврђено је да спорни уговор о промени оснивача, директора и преносу оснивачког удела предузећа „Аћимовић Житомлин“ ДОО Крива Река од 18.09.2012. године оверен пред Основним судом у Ужицу под бројем Ов.1 ../2012 у делу којим су ГГ и ДД пренели своје оснивачке уделе у том привредном друштву на

тужене АА, ББ и ВВ, не производи правно дејство према тужиоцу и да су дужне трпети да се тужилац наплати из оснивачких удела које тужене имају у привредном друштву до висине тужиочевог потраживања утврђеног правоснажном пресудом Вишег суда у Ужицу П.бр. 21/11 од 12.11.2011. године. У листу непокретности .. КО ... на парцели број .. уписан је као власник ГГ, док је као власник на кат. перцелама број .., .. и .. из листа непокретности .. КО ... уписан ГГ, као и на ½ сувласничког удела на кат. парц. .. из листа непокретности .. КО Решењем Основног суда у Ужицу О 1085/14 од 14.12.2014. године за наследнике на заоставштини из смрти пок. ЂЂ оглашени су по тестаменталном основу наслеђивања са уделима по 1/3 његове унуке АА, ББ и ВВ, а предмет заоставштине чини право својине са одређеним уделима на непокретностима у КО ... и КО ..., ближе описане тим решењима.

Тужилац је поднео предлог за извршење Основном суду у Ужицу, те је решењем И.бр. 980/13 од 07.05.2013. године одређено извршење на целокупној имовини извршног дужника ГГ и ДД, а закључком суда од 03.09.2013. године одређена наплата потраживања на непокретности извршног дужника ГГ на трособном стану у По приговору трећег лица ВВ извршни суд је решењем И 980/13 од 09.12.2013. године упутио треће лице да покрене парнични поступак против извршног повериоца ради проглашења да је извршење на том стану недопустиво. Закључком Основног суда у Ужицу И 980/13 од 30.05.2014. године извршном повериоцу, Фондацији „Аћимовић“ предата је у својину и на коришћење спорна непокретност – трособни стан. На извршне дужнике се не води друга непокретна имовина.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да постоје потраживање тужиоца према ГГ и ДД, да су спорни уговор о поклону дужници закључили са својим оцем, те да се ради о бесплатном располагању из члана 281. став 2. Закона о облигационим односима, да дужници немају средстава из којих би тужилац намирио своје потраживање, те да није од значаја околност да ли тужене имају средстава, јер оне нису дужници тужиоца, већ су то ГГ и ДД, због чега тужилац у овој парници није био дужан да доказује да ли су тужене инсолвентне. Сва располагања које су дужници ГГ и ДД предузели, а што је утврђено у поступку пред Вишим судом у Ужицу П 1/15, су предузели на штету тужиоца, као повериоца, извршни дужници немају друге имовине из којих би тужилац могао да наплати своје потраживање из наведене правоснажне пресуде те је првостепени суд утврдио да спорни уговор о поклону не производи правно дејство према тужиоцу, па су тужене, као правни следбеници поклонопримца, дужне да трпе да се тужилац наплати из наведених непокретности. Спорни уговор о поклону је реализован, с обзиром да је у катастру извршена укњижба на поклонопримца, услед чега је та имовина из уговора била предмет управљања заоставштине поклонопримца и његовог тестаменталног располагања.

Одлучујући о жалби тужених другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев сматрајући да су непокретности из спорног уговора о поклону ушле у имовину Предузаћа „Аћимовић Житомлин“ из Криве Реке 2012. године, знатно раније пре закључења спорног уговора о поклону из 2013. године па те непокретности не представљају имовину физичких лица, сада тужених које су биле предмет уговора о поклону између ГГ и ДД као поклонодаваца и сада пок. ЂЂ, правног претходника тужених, као поклонопримца. Поред тога, тужилац није пружио

доказ у погледу инсолвентности дужника, овде тужених да су спорним уговором о поклону умањили и отуђили своју имовину како би избегли наплату тужиоца, као повериоца из пресуде Вишег суда у Ужицу П.бр. 21/11 од 12.11.2011. године, а што је био дужан да учини у смислу члана 281. став 3. ЗОО. Закључак тог суда је да спорне непокетности не представљају својину тужених, као физичких лица, већ имовину Предузећа „Аћимовић Житомлин“ Крива Река, па тужене нису пасивно легитимисане и на њима не лежи обавеза у односу на тражено право тужиоца, нити је тужилац доказао да су тужене инсолвентне.

Основано се у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право доносећи побијану пресуду, те да је поступио супротно примедбама из решења Врховног касационог суда Рев 1164/2019 од 20.02.2020. године.

Одредбом члана 280. став 1. и став 2. Закона о облигационим односима прописано је да сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету поверилаца, а сматра се да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериочевог потраживања. Одредбом члана 281. став 3. истог Закона прописани су услови побијања, па између осталог је прописано да се код бесплатних располагања и са њима изједначених правних радњи сматра да је дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцима и за побијање тих радњи се не захтева да је трећем лицу то било познато или могло бити познато.

Из наведених законских одредби произлази да је циљ и сврха побијања правних радњи дужника да се правне радње дужника учине без правног дејства у односу на повериоца, али само до износа који је потребан за његово намирење. Услови за побијање прописани су одредбом члана 281. Закона о облигационим односима из које произлази да је неопходно кумулативно испуњење три услова, а то су: да поверилац мора бити оштећен правном радњом дужника, да дужник мора имати намеру да оштети повериоца, а треће лице мора бити несавесно, односно да је знало или морало знати за намеру дужника. Терет доказивања ових услова је на повериоцу. Изузетак код ових правила је прописан у ситуацији када је поверилац својом имовином располагао бесплатно и у овој ситуацији је прописана законска претпоставка да су трећа лица знала да се предузетим располагањем наноси штета повериоцу (члан 281. став 3. ЗОО), због чега је искључена обавеза доказивања несавесности трећих лица.

У току поступка је утврђено да су дужници тужиоца, ГГ и ДД спорним уговором о поклону располагали у корист свог оца, сада пок. ЂЂ, на штету тужиоца, који је доказао да не може да наплати своје потраживање из правноснажне пресуде Вишег суда у Ужицу П 21/11 од 12.11.2011. године, при чему је првостепени суд правилно оценио да није од значаја околност да ли тужене имају средстава, јер оне нису дужници тужиоца, већ су то ГГ и ДД који су располагали својим непокретностима у корист свог оца, а он је те непокретности тестаментом оставио у наслеђе туженима. При томе, правилно је првостепени суд закључио да располагање овим непокретностима у корист Предузећа „Аћимовић Житомлин“ из Криве Реке нема значаја, с обзиром да је ово располагање не производи правно дејство према тужиоцу, што је утврђено пресудом Вишег суда у Ужицу П.бр. 26/13 од 27.12.2013. године.

У том смислу погрешно је становиште другостепеног суда у погледу својине спорних непокретности, које супротно закључку другостепеног суда, представљају својину тужених као физичких лица. Тужилац није морао да докаже да су тужене инсолвентне, с обзиром да оне и нису дужници тужиоца.

Због свега наведеног, ревизија тужиоца је усвојена и одлучено као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у ревизијском поступку у смислу члана 153. ЗПП, , трошкове поступка је тражио и определио, па је одлучено као у ставу другом изреке, с тим што се трошкови односе на састав ревизије у износу од 45.000,00 динара.

Тужени нису успели у ревизијском поступку, трошкови састава за одговор на ревизију нису били нужни, због чега немају право на тражене трошкове тог поступка, па је одлучено као у ставу трећем изреке.

Из наведених разлога, одлучено је као у изрци пресуде, на основу члана 416. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић